

«Каспий» Әлеуметтік-кәсіпкерлік корпорациясы» акционерлік қоғамы»

**«Каспий» ӘҚК» АҚ-ның
СЫБАЙЛАС ЖЕМҚОРЛЫҚА ҚАРСЫ ІС ҚИМЫЛ САЯСАТЫ**

Мазмұны:

- 1. Жалпы ережелер**
- 2. Терминдер мен анықтамалар**
- 3. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл саласындағы міндеттер**
- 4. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимылдың негізгі қағидаттары**
- 5. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл саласындағы ынтымақтастық**
- 6. Алдын алу шаралары және жемқорлыққа қарсы іс-қимыл**
- 7. Мұдделер қақтығысын болғызбау және реттеу тәртібі**
- 8. Сыбайлас жемқорлық сипатындағы әрекеттер жасау туралы хабарлама**
- 9. Сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтарды қызметтік тергеп-тексерулер**
- 10. Жауапкершілік**
- 12. Қорытынды ережелер**
- 13. №1 қосымша**
- 14. №2 қосымша**
- 15. №3 қосымша**
- 16. №4 қосымша**

1. Жалпы ережелер

1.1. "Каспий "әлеуметтік - кәсіпкерлік корпорациясы" акционерлік қоғамындағы (бұдан әрі-қоғам) сыйбайлас жемқорлыққа қарсы іс - қимыл саясаты (бұдан әрі-саясат) Қазақстан Республикасының Сыйбайлас жемқорлыққа қарсы заңнамасына ("сыйбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл туралы" КР Заңы, "Қазақстан Республикасының 2015-2025 жылдарға арналған сыйбайлас жемқорлыққа қарсы стратегиясы туралы") сәйкес өзірленді және қоғамда сыйбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимылдың негізгі қағидаттарын белгілейді.

Сыйбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимылдың осы саясаты сыйбайлас жемқорлық сипатындағы ықтимал іс-қимылдардың алдын алуға, сыйбайлас жемқорлықты қабылдамау ахуалын қалыптастыруға бағытталған.

1.2. Бұл саясат мыналарды белгілейді:

- 1) сыйбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл саласындағы мақсаттар мен міндеттер;
- 2) Сыйбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимылдың негізгі қағидаттары;
- 3) Сыйбайлас жемқорлықтың алдын алу және оған қарсы іс-қимыл жөніндегі шаралар кешені;
- 4) осы саясатты сақтау үшін жауапкершілік.

1.3. Осы саясаттың негізгі мақсаты сыйбайлас жемқорлықтан бастартатын және өзінің лауазымдық міндеттерін орындау кезінде адалдық пен Сатылмаушылық қағидаттарын қамтамасыз ететін Қоғам қызметкерлерінің құқықтық мәдениетін қалыптастыру болып табылады.

2. Терминдер мен анықтамалар

Қоғам қызметкерлері- қоғаммен еңбек қатынастарында тұратын кез келген жеке тұлға.

Сыйбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл - қоғамның лауазымды адамдарының өз өкілеттіктері шегіндегі қызметі:

- сыйбайлас жемқорлықтың алдын алу, оның ішінде сыйбайлас жемқорлық сипатындағы әрекеттерді жасауға ықпал ететін себептер мен жағдайларды анықтау және кеңінен жою (сыбыллас жемқорлықтың алдын алу);

- сыйбайлас жемқорлық сипатындағы әрекеттердің алдын алу, анықтау, жолын кесу, ашу және тергеу, олардың зардалтарын жою (сыбыллас жемқорлыққа қарсы күрес) бойынша.

- "Каспий" ӘҚК " акционерлік қоғамындағы алайқтық пен сыйбайлас жемқорлықтың алдын алу және оларға қарсы іс-қимыл жөніндегі қағидалар (№4 қосымша)

Сыйбайлас жемқорлыққа қарсы саясат - сыйбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимылдың тиімді жүйесін құруға және сыйбайлас жемқорлық тәуекелдерін азайтуға бағытталған қызмет.

Сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарттар - қоғамның қызметі үшін белгіленген, сыбайлас жемқорлықтың алдын алуға бағытталған ұсынымдар жүйесі;

Сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне ішкі талдау - қоғамның сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар жасауға ықпал ететін себептерді анықтау және зерделеу жөніндегі қызметі;

Мұдделер қактығысы - лауазымды адамдардың жеке мұдделері мен олардың лауазымдық өкілеттіктері арасындағы қайшылық, бұл ретте аталған адамдардың жеке мұдделері олардың өздерінің лауазымдық өкілеттіктерін тиісінше орындауына әкеп соғуы мүмкін;

Сыбайлас жемқорлық тәуекелі - сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтарды жасауға ықпал ететін себептер мен жағдайлардың туындау мүмкіндігі;

Сыбайлас жемқорлықтың алдын алу - жүйені, алдын алу шараларын әзірлеу және енгізу арқылы сыбайлас жемқорлық іс-әрекеттер жасауға ықпал ететін себептер мен жағдайларды зерделеу, анықтау, шектеу және жою жөніндегі Қоғамның қызметі-сыбайлас жемқорлыққа қарсы мониторингі.

3. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл саласындағы міндеттер

3.1. Саясат мынадай міндеттерді шешуді көздейді:

- сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл саласында бірыңғай саясат жүргізу;

- қоғамның лауазымды тұлғалары мен қызметкерлерінде кез келген сыбайлас жемқорлық көріністеріне мұлдем төзбеушілік түсінігін қалыптастыру;

- қоғамның лауазымды адамдары мен қызметкерлерін, сондай-ақ үшінші тұлғаларды сыбайлас жемқорлық қызметіне тарту тәуекелін азайту;

- осы Саясатқа 1-қосымшаға сәйкес сыбайлас жемқорлықтың алдын алуға және оған қарсы іс-қимылға, сыбайлас жемқорлық іс-әрекеттерінің салдарын барынша азайтуға және жоюға бағытталған сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарттарды әзірлеу және енгізу;

- қоғам қызметкерлерінде сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнаманы, сондай-ақ қоғамның сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл саласындағы қызметін регламенттейтін ішкі нормативтік күжаттарды қатаң сақтауға тәрбиелеу;

- қоғамның ішкі нормативтік күжаттарында сыбайлас жемқорлық факторларының болуына жол бермеу;

- жұмыстарды орындау және қызметтерді көрсету кезінде ашықтықты, адаптациялестікті және объективтілікті қамтамасыз ету.

3.2. Ереже атқаратын лауазымына, атқаратын функциялары мен жұмыс мерзіміне қарамастан Қоғам қызметкерлеріне қолданылатын жалпыға міндетті нормалар мен қағидаларды қамтиды.

4. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимылдың негізгі қағидаттары

4.1. Қоғамда сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимылдың негізгі қағидаттары::

- **сыйлас жемқорлықтың кез келген көріністеріне нөлдік төзімділік**-қоғам өз қызметін жүзеге асыру кезінде кез келген нысандар мен көріністерде сыбайлас жемқорлықты толық қабылдамау қағидатын ұстануы. Сыбайлас жемқорлықтың кез келген көріністеріне мүлдем төзбеушілік қағидаты қоғамның лауазымды адамдары мен қоғам атынан немесе оның муддесінде әрекет ететін қызметкерлері үшін тікелей немесе жанама түрде, жеке өзі немесе қандай да бір делдалдық арқылы сыбайлас жемқорлық әрекеттеріне қатысуға қатаң тыйым салуды білдіреді;

- **басылықтың міндеттесі**-Директорлар кеңесі мен Қоғам Басқармасының мүшелері сыбайлас жемқорлық көріністерінің кез келген нысандарына және барлық деңгейлерге ымырасыз қатынасы туралы мәлімдеуі, осы қағидатты жеке мысалда көрсетуі, сақтауы және іске асыруы тиіс.

- **қызметкерлерді тарту**-Қоғам Өз лауазымды тұлғалары мен жұмыскерлерін ҚР Сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнамасының ережелері туралы хабардар етеді және олардың сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарттар мен рәсімдерді қалыптастыруға және іске асыруға белсенді қатысуын қолдайды;

- **жазаның бұлтартастығы** - қоғам атқаратын лауазымына, жұмыс өтіліне және өзінің лауазымдық міндеттерін атқару кезінде сыбайлас жемқорлық әрекеттер жасаған жағдайда өзге де жағдайларға қарамастан Қоғам қызметкерлерін жазалаудың бұлтартастығы туралы мәлімдейді;

- **заңдылық**-қоғам ҚР Сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнамасын қатаң сақтайды және оның кез келген әрекеті немесе әрекетсіздігі қолданыстағы сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнаманың нормаларына қайшы келмейді;

- **тиісті сақтық**-қоғам іскерлік/енбек қатынастарын бастау немесе жалғастыру туралы шешім қабылдағанға дейін үшінші тұлғалар мен жұмысқа орналасуға үміткерлерді олардың сенімділігі, сыбайлас жемқорлықты қабылдамау және мүдделер қактығысының болмауы тұрғысынан тексеруді жүзеге асырады;

- **өзара ісқимыл және үйлестіру** - қоғам сыбайлас жемқорлыққа қарсы қызмет саласында мемлекеттік органдармен өзара іс-қимылды және ынтымақтастықты, сондай-ақ сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл процесінде іс-қимылды үйлестіруді қамтамасыз етеді.

5. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл саласындағы ынтымақтастық

5.1. Қоғам сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл саласында уәкілетті мемлекеттік органдармен, әріптестермен, клиенттермен мынадай мақсаттарда ынтымақтасады:

- сыйбайлас жемқорлық белгілері бар бұзушылықтар жасау жағдайлары туралы ақпарат беру;
- сыйбайлас жемқорлық белгілері бар бұзушылықтарға тергеу жүргізу кезінде жәрдем көрсету;
- сыйбайлас жемқорлық іс-әрекеттерді жасауға қатысы бар адамдарды, олардың орналасқан жерін анықтауға;
- сыйбайлас жемқорлық көріністерінің алдын алу және оларға қарсы күрес жөніндегі қызметті үйлестіруге;
- сыйбайлас жемқорлық іс-әрекеттер жасау нәтижесінде алынған мұлікті немесе қызметшінің оларды жасау құралы ретінде анықтау;

6. Жемқорлыққа қарсы іс-қимыл, ескерту, алдын алу шаралары

6.1. Сыйбайлас жемқорлық тәуекелі туындауы мүмкін Қоғам қызметінің бағыттары.

- 1) Сыйлықтар және Өкілдік шығыстар;
- 2) Сыйбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл мәселелеріне үшінші тұлғаларды тарту;
- 3) жауапты мемлекеттік лауазымды атқаратын адамдарға, мемлекеттік функцияларды жүзеге асыруға уәкілеттік берілген адамдарға, сондай-ақ оларға теңестірілген адамдарға төленетін төлемдер;
- 4) демеушілік және қайырымдылық көмек көрсету;
- 5) қоғамның активтерді сатып алу және иеліктен шығару жөніндегі инвестициялық қызметі шеңберінде мәмілелер жасасу;
- 6) персоналды басқару;
- 7) ішкі құжаттардың қаржылық және заң сараптамасы.

6.2. Сыйлықтар және Өкілдік шығындар.

6.2.1. Қоғам іскерлік сыйлықтармен алмасуды және өкілдік шығыстарды, оның ішінде іскерлік қонақ жайлышыққа арналған шығыстарды жүзеге асыруды бизнесті жүргізуің қажетті бөлігі және жалпы қабылданған іскерлік практика деп танымайды.

Қоғам іскерлік қарым-қатынастардағы адалдық пен ашықтық атмосферасын сыйлықтарсыз және іскерлік қонақ жайлышықсыз қолдайды.

6.2.2. Қоғам қызметкерлеріне сыйлықтар болған жағдайда кез келген іскерлік қонақжайлыш белгілері өкілдік шығыстарын ұсынуға, уәде беруге, сыйға тартуға, ұсынуға, талап етуге, сұрауға, қабылдауға тыйым салынады:

- Қоғамның қызметін сақтауға, кеңейтуге немесе онтайландыруға қандай да бір артықшылық немесе пайда алуға әсер ететін шешімдер қабылдауға іріктеп әсер етудің тікелей немесе жанама мақсаты бар, егер осы іс-әрекеттерсіз қолайлы салдардың басталуы болмашы шынайы болып көрінсе;

- Қоғамның атынан емес, қызметкердің атынан беріледі;

- сыйлықтар немесе өкілдік шығындар, немесе қонақжайлыштың туралы ақпаратты ашқан жағдайда қоғам мен оның қызметкерлері үшін беделіне немесе өзге де тәуекел тудырады;

- қолма-қол немесе қолма-қол емес ақша қарожаты, бағалы қағаздар, бағалы металдар сән-салтанат заттарының өзге де түрлері немесе баламалары болып табылады;

6.2.3. Қоғам жүзеге асыратын сатып алудың кез келген әлеуетті қатысушысынан сыйлықтар мен қонақжайлыш белгілерін қабылдауға тыйым салынады. Іскерлік сыйлыққа немесе іс-шараға осы Саясаттың талаптарына сәйкес күмән туындаған жағдайда, лауазымды тұлға немесе қоғам қызметкери тікелей басшымен немесе сыйбайлас жемқорлыққа қарсы комплаенс жүзеге асыратын қоғамның қауіпсіздік маманымен кеңесу керек.

6.3. Сыйбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл мәселелеріне үшінші тұлғаларды тарту.

6.3.1. Қоғам КР Сыйбайлас жемқорлыққа қарсы заннамасының, осы саясаттың қағидаттары мен талаптарын бұзатын немесе қоғам үшін іскерлік беделін жоғалту тәуекелін туғызатын әріптестермен үшінші тұлғаларды тартудан және бірлескен кәсіпорындарға қатысадан тартынады.

6.3.2. Үшінші тұлғалармен іскерлік ынтымақтастықты бастау немесе жалғастыру немесе бірлескен жобаларға қатысу туралы шешім қабылданар алдында қоғамның үшінші тұлғаларды тартуға бастамашы болатын тиісті құрылымдық бөлімшелері келесі шараларды қабылдауға тиіс:

- Қоғам қызметінің бағыттарын регламенттейтін ішкі нормативтік күжаттарда белгіленген рәсімдерді қатаң сактауға ; ;

- мынадай рәсімдерді жүргізу арқылы қызметте сыйбайлас жемқорлықтың ықтимал көріністері туралы бірлескен жобалар бойынша серіктестер туралы жалпыға қолжетімді ақпаратты жинауды жүзеге асыру:

а) өзінің Сыйбайлас жемқорлыққа қарсы саясаттары мен рәсімдерінің болуы туралы мәліметтер алу, әріптестің сыйбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл саласында өзара ынтымақтастықты жүзеге асыруға дайындығы;

б) іскерлік беделді және мұдделер қақтығысының болмауын тексеру;

в) жалған кәсіпкерлік, сенімділік, салықтық және өзге де берешектің болуы тұрғысынан мәліметтер, сондай-ақ шешім қабылдау үшін қажетті басқа да мәліметтер алуға құқығы бар.

6.3.3. Қоғам үшінші тұлғалармен және бірлескен жобалар бойынша серіктестермен олардың тарапынан сыйбайлас жемқорлық көріністері анықталған жағдайда мәмілелерді бұзы құқығын өзіне қалдырады.

6.3.4. Осы саясаттың қағидаттары мен талаптары туралы бірлескен жобалар бойынша үшінші тұлғалар мен серіктестерді хабардар ету.

6.3.5. Қоғам сыйбайлас жемқорлыққа қарсы саясаттар мен рәсімдердің бірлескен жобалары, сондай-ақ мінез-кулық стандарттары бойынша үшінші тұлғалар мен серіктестердің қабылдауын құптайды.

6.4. Жауапты мемлекеттік лауазымды атқаратын адамдарға, мемлекеттік функцияларды жүзеге асыруға уәкілеттік берілген адамдарға, сондай-ақ оларға теңестірілген адамдарға төлемдер.

6.4.1. Қоғам үшін коммерциялық артықшылықтар алу, оның ішінде көлік, тұру, тамақтану, ойын-сауық, PR-кампаниялар және т.б. немесе

олардың қоғам есебінен өзге де пайда алуды мақсатында қоғам жауапты мемлекеттік лауазымды атқаратын адамдар, мемлекеттік функцияларды орындауға уәкілеттік берілген адамдар, сондай-ақ оларға теңестірілген адамдар, олардың жақын туыстары үшін кез келген шығыстарды төлеуді дербес немесе өз қызметкерлері мен лауазымды адамдары арқылы жүзеге асырмайды.

6.4.2. Қоғамның лауазымды адамдары мен қызметкерлері мемлекеттік қызметшілермен өзара іс-қимыл кезінде сыйбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар үшін Қазақстан Республикасының Сыйбайлас жемқорлыққа қарсы заңнамасына сәйкес дербес жауапты болады.

6.5. Демеушілік және қайырымдылық көмек көрсету.

6.5.1. Қоғам мемлекет, ұйымдар өкілдерінің немесе өзге де адамдардың өз қызметін сақтауға, кеңейтуге немесе оңтайландыруға әсер ететін шешімдер қабылдаудың ықпал ету мақсатында немесе егер мұндай көмек объективті түрде осындай ықпал ету әрекеті ретінде қабылданса, тікелей немесе жанама мақсатта қайырымдылық, демеушілік және қаржылық көмек көрсетпейді.

Қайырымдылық және демеушілік көмек көрсетуге қоғамның шығыстары туралы акпарат ашық болуға тиіс.

6.5.2. Қоғам лауазымды адамдар мен қызметкерлерге өз атынан қайырымдылық және/немесе демеушілік көмек көрсетуге тыйым салмайды.

6.6. Қоғамның инвестициялық қызметі шеңберінде мәмілелер жасау, активтерді және өзге де мәмілелерді сатып алу және иеліктен шығару.

6.6.1. Активтерді сатып алу және иеліктен шығару бойынша мәмілелерді жоспарлау, осы мәмілелердің орындылығы туралы алдын ала шешім қабылдау кезінде қоғам объективтің қызметіне кешенді тексеру, оның ішінде сыйбайлас жемқорлық тәуекелінің болу белгілерін анықтау мақсатында сенімділікті тексеру жүргізеді. Осы тексерудің нәтижелерін Қоғамның Басқармасы/Директорлар кеңесі болжамды мәмілені жүзеге асыру туралы түпкілікті шешім қабылдаған кезде қарайды.

6.6.2. Егер тексеру нәтижелері бойынша мәміле аяқталғаннан кейін қоғам сатып алатын сыйбайлас жемқорлық тәуекелі және онымен ұштасқан қоғам үшін әлеуетті экономикалық және беделдік залал мәміледен экономикалық пайдадан асып түскен жағдайда, мұндай мәмілені жасау туралы шешімді Қоғамның Басқармасы/Директорлар кеңесі қабылдайды.

6.7. Персоналды басқару.

6.7.1. Қоғам кадрлық шешімдер қабылдау кезінде объективтілік және адалдық қағидаттарын ұстанады. Персоналды жалдау, бағалау, жоғарылату

және жұмыстан босату кезінде сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін болдырмау мақсатында, Қоғам:

- белгіленген тәртіпте қызметкерлерді іріктеу мен жалдаудың ашық рәсімдерін және лауазымға қойылатын тиісті біліктілік талаптарын әзірлейді және бекітеді;

- еңбек қатынастарын бастау немесе жалғастыру туралы шешім қабылдау алдында кандидаттардың сенімділігі мен мүдделер қақтығысының болмауы тұрғысынан жұмысқа орналасуға кандидаттарды тексеруді жүзеге асырады;

- өзінің негізгі қызмет көрсеткіштері мен кәсіби жетістіктерінің нәтижелілігіне қарай персоналдың қызметін бағалауды және сыйақы төлеуді жүргізеді;

- қызметкердің іскерлік қасиеттері мен біліктілігіне қарай жоғары тұрған лауазымға жоғарылату туралы шешім қабылдайды ; ;

- ҚР заңнамасында көзделген негіздер бойынша қызметкермен еңбек қатынастарын бұзу рәсімін жүзеге асырады.

6.7.2. Лауазымды тұлғалар мен қызметкерлер лауазымға тағайындау немесе Қоғаммен еңбек қатынастарын жалғастыру кезінде осы Саясатқа 2-қосымшага сәйкес сыбайлас жемқорлыққа қарсы шектеулерді қабылдауға келісім нысаны бойынша сыбайлас жемқорлыққа қарсы шектеулерді қабылдайды.

6.7.3. Қоғамның лауазымды адамдары мен жұмыскерлерінің сыбайлас жемқорлыққа қарсы шектеулерді қабылдамауы лауазымға қабылдаудан бас тартуга не лауазымнан шығаруға әкеп соғады, оларды сактамау, қылмыстық жазаланатын іс-әрекет және әкімшілік құқық бұзушылық белгілері болмаған жағдайларда, өкілеттіктерді тоқтату үшін негіз болып табылады.

6.8. Ішкі құжаттардың қаржылық және Заң сараптамасы.

Қоғамның ішкі нормативтік құжаттарының, оның ішінде оларда сыбайлас жемқорлық көріністері үшін себептер мен жағдайлар жасауға ықпал ететін ережелердің болуы мәніне бекітуге шығарылатын ішкі нормативтік құжаттар жобаларының қаржылық және Заң сараптамасы және оларды жоюға бағытталған ұсынымдар әзірлеу.

7. Мүдделер қақтығысын болғызыбау және реттеу тәртібі

7.1. Қоғамның лауазымды адамдары мен қызметкерлері міндетті:

- мүдделер қақтығысына байланысты тәуекелдердің іске асырылуын болдырмау және оларды реттеу бойынша шаралар қабылдау.

- өзінің қызметтік міндеттерін орындау кезінде қоғам мүдделерін басшылыққа алуға және олардың жеке мүдделері қоғам мүдделеріне қайшы келетін жағдайлардан немесе жағдайлардан аулақ болуға тиіс. Мүдделер қақтығысы туындаған (немесе оның туындау мүмкіндігі болған) жағдайда осы ақпаратты қоғамның тікелей басшысына не жоғары тұрған басшылығына жазбаша нысанда жеткізу.

7.2.Мұдделер қақтығысын болғызбау немесе реттеу мұдделер қақтығысы тарапы болып табылатын қоғам қызметкерінің лауазымдық немесе қызметтік жағдайын өзгертуден, оны белгілендеген **Тәртіппен қызметтік міндеттерін** орындаудан шеттетуден және (немесе) мұдделер қақтығысының туындауына себеп болған пайдадан бас тартудан тұруы мүмкін.

8. Сыбайлас жемқорлық сипатындағы әрекеттер жасау туралы хабарлама

8.1.Егер қоғамның лауазымды адамы немесе қызметкері жасайтын сыбайлас жемқорлық іс-әрекет орын алғаны туралы қандай да бір ақпарат болса, бұл туралы Сыбайлас жемқорлыққа қарсы комплаенсті жүзеге асыратын қоғамның қауіпсіздік қызметтіне не өзінің тікелей немесе жоғары тұрған басшысына дереу хабарлау керек.

8.2.Өзге қызметкер, сондай-ақ үшінші тұлға сыбайлас жемқорлық іс-әрекет жасауға итермелейу фактілері туындаған жағдайда қызметкерді сыбайлас жемқорлық іс-әрекет жасауға көндіргүте қатысты белгілі фактілер немесе күдіктер туралы ақпараты болған жағдайда Қоғам қызметкерлері Сыбайлас жемқорлыққа қарсы комплаенс жүзеге асыратын қоғам қауіпсіздігі бөлімшесін дереу хабардар етуге міндетті.

9. Сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтарға қызметтіе тергеу жүргізу

9.1.Қоғамдағы барлық сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар туралы хабарламалар үшін №4 қосымшаға сәйкес Қоғамның тиісті құрылымдық бөлімшелерінің қатысуымен тексеру немесе қызметтік тергеу жүргізіледі.

9.2 Егер қызметтік тергеу нәтижелері бойынша сыбайлас жемқорлық фактісі анықталса, тергеудің аяқталуы сыбайлас жемқорлықтың кез-келген көріністеріне мүлдем төзбеушілік принципіне негізделген түзету шараларын қабылдау болып саналады, ол тоқтатылғанға дейін еңбек қатынастары және материалдарды тиісті уәкілетті мемлекеттік органдарға беру.

10. Жауапкершілік

10.1.Қоғам қызметкерлері осы Саясат талаптарының мүлтіксіз орындалуына жауапты болады.

10.2.Сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар жасағаны үшін тиісті жауапкершілік шаралары қолданылған қоғамның лауазымды адамдары мен қызметкерлері, заңды күшіне енген КР соты шешімінсіз, қоғамға келтірілген материалдық залалды өтеуден босатылмайды.

10.3.Саясат талаптарының бұзылуы қоғам қызметкерінің мәртебесімен үйлеспейтін іс-әрекет ретінде қарастырылуы және тәртіптік жаза қолдану үшін негіз болуы мүмкін.

10.4.Саясат талаптарын бұзу Қазақстан Республикасының Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл саласындағы сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнамасын бұзғаны үшін көзделген жауапкершілік шараларын қолдануға әкел соғуы мүмкін.

10.5. Қоғам қызметкерлері осы Саясатқа З-қосымшада көзделген нысан бойынша өзінің осы саясатты адал орындау міндеттемесін растауға міндетті.

11. Қорытынды ережелер

11.1. Осы саясатты қолданысқа енгізу мерзімі ережені Қоғам Басқармасы бекіткен күннен бастап есептелсін.

11.2. Осы Саясат Қазақстан Республикасының заңнамасына, сондай-ақ қоғамның ІНҚ-на өзгерістер мен толықтырулар енгізілген жағдайда өзгертулуге жатады. Осы Ережеге өзгерістер мен толықтыруларды Қоғам Басқармасы бекітеді.

«Каспий «ӘҚК» акционерлік қоғамының сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарты»

Сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарт "сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл туралы" Қазақстан Республикасының 2015 жылғы 18 қарашадағы №410-V Заңының 10-бабының 2-тармағына, қоғамдық қатынастардың оқшауланған салаларында сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл жөніндегі уәкілетті орган (сыбайлас жемқорлыққа қарсы қызмет) бекіткен сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарттарды өзірлеу жөніндегі әдістемелік ұсынымдарға сәйкес өзірленді.

Сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарт "Каспий "әлеуметтік-кәсіпкерлік корпорациясы" акционерлік қоғамы (бұдан әрі-қоғам) қызметкерлерінің белгіленген қағидаларды мүлтіксіз сақтауға және сыбайлас жемқорлық көріністерін болдырмауға бағытталған іс-әрекеттері мен шешімдерін айқындаиды.

Сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарттың мақсаты:

- сыбайлас жемқорлықтың алдын алуға және сыбайлас жемқорлық көріністеріне жол бермеуге, құқықтық сауаттылықты арттыруға және сыбайлас жемқорлық көріністеріне мүлдем төзбеушілікті арттыруға бағытталған ұсынымдар жүйесін белгілеу.

Сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарттың міндеттері:

- қызметкерлердің сыбайлас жемқорлыққа қарсы тұрақты мінез-құлқын қалыптастыру;
- сыбайлас жемқорлық көріністерін дер кезінде анықтау және олардың жағымсыз салдарының алдын алу;

Сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандартты қолдану және орындау:

- қоғам қызметінде жеке және заңды тұлғалардың құқықтары мен заңды мүдделерін іске асыру кезінде қолданылады;
- қоғамның барлық қызметкерлері осы саясатты орындауға міндетті;
- сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарттың тиісінше орындалмағаны үшін Қоғам қызметкерлері дербес жауапты болады.

Қоғамның лауазымды адамдары мен қызметкерлерінің мінез-құлтық қағидалары.

1. Лауазымды адамдар мен қызметкерлер өз қызметінде:

- сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимылға, сыбайлас жемқорлық іс-әрекеттерін ашуға белсенді қатысу және Қазақстан Республикасының Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл туралы заңнамасын сақтауға дербес жауапты болу;

- адаптациялы болуга, жеке тұлғалармен, заңды тұлғалардың өкілдерімен және әріптерлерімен қарым-қатынаста жалпы қабылданған моральдық-әдептілік нормаларын сақтауға, сыйайылық пен әдептілік танытуға;

- жеке және заңды тұлғалардың құқықтары мен заңды мүдделерін қозғайтын шешімдерді қабылдаудың ашықтығын қамтамасыз ету;

- өзінің іс-әрекетімен және мінез-құлқымен қоғам тарарапынан айтылатын сынға себепкер болмау, сынағаны үшін қудалауға жол бермеу, орынды сынды кемшіліктерді жою мен өзінің қызметін жақсарту үшін пайдалану;

- әріптерден жоғары құқықтық және сыйайлар жемқорлыққа қарсы мәдениетті сақтауды талап ету және қолдау;

- заңнамаға сәйкес келмейтін және қоғам мүдделеріне қайшы келетін табыс табумен байланысты кәсіпкерлік және өзге де қызметті жүзеге асыруда біреуге жәрдемдесуге бағытталған іс-әрекеттер жасаудан тартыну;

- жеке және заңды тұлғалардың өз құқықтары мен заңды мүдделерін іске асыруын қыннататын әрекеттерге (әрекетсіздікке) жол бермеу;

- басқа адамдарды сыйайлар жемқорлық құқық бұзушылықтар жасауға итермелемеу;

- өз функциялары мен лауазымдық міндеттерін атқарғаны үшін ақшалай қаржатты, көрсетілетін қызметтерді, сыйлықтарды, заңды және жеке тұлғалардан тауарларды қоса алғанда, сыйақы қабылдамауға;

- мұліктік және мұліктік емес игіліктер мен артықшылықтар алу немесе табу мақсатында таратылуға жатпайтын қызметтік және өзге де ақпаратты пайдаланбауға;

- жеке және заңды тұлғаларға "ақпаратқа қол жеткізу туралы" заңда көзделген ақпаратты беруден бас тартпауға»;

- шындыққа сәйкес келмейтін мәліметтерді таратпауға;

- лауазымдық жағдайды теріс пайдалануға, негіzsіз бюрократизм көріністеріне, сондай-ақ дөрекілік пен біржақтылық көріністеріне жол бермеу;

- қоғамның құзыретіне кіретін мәселелермен жүгінген адамдардың арнамысы мен қадір-қасиетін құрметтеуге;

- жеке сипаттағы мәселелерді шешу кезінде ұйымдардың, қоғам қызметкерлерінің және өзге де адамдардың қызметіне ықпал ету үшін лауазымдық жағдайды пайдаланбауға және т. б.

заңдылық қағидасын басшылыққа алу, ҚР Конституциясының, Қазақстан Республикасының заңдары мен өзге де нормативтік құқықтық актілерінің талаптарын сақтау.

2. Өз құзыреті шеңберінде басқарушылық және өзге де шешімдерді дайындау және қабылдау кезінде:

- өз лауазымдық өкілеттіктеріне сәйкес функцияларды жүзеге асыру;

- сыйайлар жемқорлыққа қарсы іс-қимылда, сыйайлар жемқорлық құқық бұзушылықтарды ашуда белсенділік таныту;

-белгілі болған сыйбайлас жемқорлық фактілері, сондай-ақ материалдарды тездетіп қарағаны үшін қандай да бір пайда алуға итермелесе немесе әуре-сарсанға салу туралы басшылыққа дереу баяндау;

- әріптестерге, басшыларға және өзге де лауазымды тұлғаларға сыйлықтар бермеу және мүліктік пайда, игіліктер не артықшылықтар алу үшін қызметтік емес қызметтер көрсетпеу;

- қызметтік міндеттерді орындау кезінде мүдделер қақтығысының, жеке бас мүддесінің туындағаны туралы, Сыйбайлас жемқорлық жүрістүрьисқа және сыйлықтар алуға көндіру туралы тікелей немесе тікелей басшыға баяндауға;

- лауазымдық міндеттерін атқару кезінде жеке және заңды тұлғаларға артықшылық көрсетпеуге, олардың ықпалынан тәуелсіз болуға;

- орындау үшін алынған тапсырманың заңдылығына күмәнданғаны туралы тікелей басшыға жазбаша нысанда дереу хабарлауға;

- жасалған немесе жасалып жатқан сыйбайлас жемқорлық әрекеттері туралы дереу басшылыққа хабарлау;

- қарамағындағы қызметкерлердің міндеттері мен өкілеттіктерінің көлемін нақты және нақты анықтау;

- мүдделер қақтығысына жол бермеу, Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес оларды жою бойынша шаралар қабылдау;

- егер тікелей басшының өзі мүдделер қақтығысына тартылған болса, жоғары тұрған басшылыққа жүргіну қажет;

- қарамағындағы қызметкерлер арасында еңбек жүктемесін біркелкі бөлмеуге жол бермеу;

- олардың қызметінің нәтижелерін бағалау, сондай-ақ көтермелесе және жазалау шараларын қолдану кезінде әділдік пен объективтілік таныту;

- қызметтен тыс сипаттағы мәселелерді шешу кезінде қарамағындағылардың қызметіне ықпал ету үшін қызмет бабын пайдаланбауға;

- олардың қызметінің нәтижелерін бағалау, сондай-ақ көтермелесе және жазалау шараларын қолдану кезінде әділдік пен объективтілік таныту;

3. Қоғамның ішкі нормативтік құжаттарының жобаларын дайындау кезінде:

- ішкі нормативтік құжаттарды әзірлеу сатысында азаматтардың заңмен белгіленген құқықтары мен бостандықтарын мүлтіксіз ескеру;

- әзіrlenетін ішкі нормативтік құжаттардың жобалары нормативтік құқықтық актілерге қайшы келмеуі тиіс;

- ішкі нормативтік құжаттардың жобаларын дайындау барысында қоғамның және өзге де заңды тұлғалардың заңды мүдделерінің бұзылуына жол бермеу;

- ішкі нормативтік құжаттардың жобалары қоғам құзыретінің шегінен шықпауға тиіс;

- басқа құрылымдық белімшелердің мүдделерін қозғайтын ішкі нормативтік құжаттардың әзірленген жобалары тиісті құрылымдық белімшелермен талқылау және келісу рәсімдерінен өтуі тиіс;

- ішкі нормативтік құжаттарда сыйбайлас жемқорлық факторлары немесе олардың белгілері бар нормаларды пайдаланбауға;;

- ішкі нормативтік құжаттарды әзірлеу кезінде жеке және (немесе) занды тұлғалардың мүддесінде нормаларды қабылдауға жол бермеуге;

4. Тауарларды, жұмыстарды, көрсетілетін қызметтерді сатып алуға байланысты сатып алуды жүзеге асыру кезінде лауазымды тұлғаларға:

- сатып алу үшін пайдаланылатын ақшаны оңтайлы және тиімді жүмсау;

- Занда көзделген жағдайларды қоспағанда, сатып алуды өткізу рәсіміне қатысу үшін әлеуетті өнім берушілерге тең мүмкіндіктер беруге;;

- сатып алу процесінің ашықтығы мен айқындығын қамтамасыз ету;

- сыйбайлас жемқорлық көріністеріне жол бермеу;

- атқарушылық құжаттар бойынша орындалмаған міндеттемелері бар және Борышкерлердің бірыңғай тізіліміне енгізілген әлеуетті өнім беруші және (немесе) ол тартатын қосалқы мердігер (бірлесіп орындаушы) ретінде қатысуға жол бермеуге міндетті.

5. Қоғам қызметі саласында туындаитын өзге де өзара қарым-қатынастар кезінде:

- сұрауларды қабылдаудан негізсіз бас тартуға, оларды қарau кезінде әуре-сарсаңға салуға және дәйектіз мәліметтерді ұсыну фактілеріне жол бермеу;

- жеке мүліктік және мүліктік емес пайдалар алу үшін өзінің лауазымдық өкілеттіктерін және онымен байланысты мүмкіндіктерді қолданбауға тиіс;

- дөрекілік, адамдық қадір-қасиетін кемсіту, жөнсіздік, орынсыз мінездікілік фактілеріне жол бермеу;

- рулық, жерлестік және жеке сенімділік белгілері бойынша кадрларды іріктеу және орналастыру жағдайларына жол бермеу, меритократия қағидаттарын сактауды қамтамасыз ету;

- нақты орындалмайтын немесе олардың лауазымдық міндеттерінен тыс, сондай-ақ заннамаға қайшы келетін өкімдер бермеу;

- қоғам қызметкерлерімен, не тәуелділіктегі адамдармен ақшалай немесе өзге де мүліктік сипаттағы құмар ойындарға қатыспауға;;

- іскерлік этика кодексін сактау;

- өздеріне мәлім болған сыйбайлас жемқорлық құқық бұзушылық жағдайлары туралы Қоғам басшылығының және(немесе) Құқық қорғау органдарының назарына дереу жеткізуге міндетті;

- Қазақстан Республикасының Заңында тәртіптік, әкімшілік немесе қылмыстық жауаптылық көзделген теріс қылыштар мен өзге де құқық бұзушылыктарды жасауға жол бермеуге;'

- Қоғам қызметкерлерін қызметтік емес немесе жеке тапсырмаларды орындау үшін тартуға жол бермеу;

- азаматтар мен заңды тұлғалар құқықтарының, бостандықтары мен заңды мүдделерінің сақталуын және қорғалуын қамтамасыз етуге, олардың өтініштерін Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген тәртіппен және мерзімдерде қарауға және олар бойынша қажетті шаралар қабылдауға міндettі;

- басшылардың тапсырмаларын, Қоғамның лауазымды тұлғаларының лауазымдық өкілеттіктері шегінде шығарылған бүйрықтары мен өкімдерін орындауға;;

- Қоғам қызметкерлерінің жеке өмірін, ар-намысы мен қадір-қасиетін қозғайтын мәліметтерді жария етпеуге;

- Қазақстан Республикасының заңдарында белгіленген шектеулерді сақтауға міндettі.

Қоғам қызметкерлерінің сыйбайлас жемқорлыққа қарсы стандартты сақтауын бақылау тиісті құрылымдық бөлімшелердің басшыларына және қоғамның қауіпсіздік қызметі (*сыйбайлас жемқорлыққа қарсы комплаенс қызметін жүзеге асыратын*) маманына жүктеледі.

**Сыбайлас жемқорлыққа қарсы шектеулерді қабылдау туралы
келісім**

Мен,

(*Тегі, Аты, Экесінің аты*)

(лауазымын көрсету)

ҚР Сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнамасының, "Каспий "ӘҚК" АҚ-дағы сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл саясатының талаптарын сақтау, Менің өкілеттіктерімді жеке, топтық және өзге де қызметтік емес мұдделерде пайдалануға әкеп соғуы мүмкін іс-әрекеттерді жасауға жол бермеу мақсатында өзіме мынадай сыбайлас жемқорлыққа қарсы шектеулерді қабылдаймын:

- 1) өз функцияларын орындаумен сыйыспайтын қызметті жүзеге асыруға;
 - 2) лауазымды адамдардың бір бөлімшеде орналасқан лауазымдарда олардың жақын туыстарымен (ата-аналары), балалары, асырап алушылары, асырап алынған балалары, ағалары мен апалары, атасы, әжесі, немерелері, ерлі-зайыптыларымен және құда-жекжаттар (ага-інілері, апа-сіңлілері, ата-аналары және жұбайының балалары) немесе - егер бөлімдері әр түрлі болса - лауазым олардың жақын туыстарының атқаратын қызметтерімен функционалды байланысты (бизнес-процестер бойынша) бірге қызмет жол бермеуге;
 - 3) мұліктік және мұліктік емес игіліктер мен артықшылықтар алу немесе табу мақсатында, ресми таратылуға жатпайтын қызметтік және өзге де ақпаратты пайдалану;
 - 4) Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес лауазымдық өкілеттіктерін атқаруына байланысты сыйлықтар қабылдау.
- Қоғамда лауазымдық міндеттерді орындау күнінен бастап толтырылған және қол қойылған растау нысаны Қоғамның лауазымды адамының жеке ісінде сақталады.

(*қол таңбасы, аты-жөні,)*

Растау

(Тиісті ұяшықтарды белгілеңіз)

- Мен "Каспий" ӘҚК" АҚ-да сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс қимыл саясатын танысқанымды растаймын;
- Мен ҚР Сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнамасында, "Каспий" ӘҚК" АҚ-дағы сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл саясатында белгіленген талаптарды қатаң сақтауға міндеттенемін»;
- Мен ҚР Сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнамасын, "Каспий" ӘҚК" АҚ-да сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл саясатын бұзған жағдайда, мені ҚР заңнамасында белгіленген тәртіппен тәртіптік жауапкершілікке және өзге де жауапкершілікке тартуы мүмкін екендігі туралы хабардар болды. Қоғамда Еңбек міндеттерін орындаған сәттен бастап толтырылған және қол қойылған растау нысаны қоғам қызметкерінің жеке ісінде сақталады.

(қол таңбасы, аты-жөні)

"Каспий "ӘҚК" акционерлік қоғамындағы алаяқтық пен сыйбайлас жемқорлықтың алдын алу және оларға қарсы іс-қимыл жөніндегі қағидалар»

"Каспий" ӘҚК" акционерлік қоғамындағы алаяқтық пен сыйбайлас жемқорлықтың алдын алу және оларға қарсы іс – қимыл жөніндегі қағидалар (бұдан әрі – қағидалар) Қазақстан Республикасының заңнамасына ("сыйбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл туралы" КР Заңы, "Қазақстан Республикасының 2015-2025 жылдарға арналған сыйбайлас жемқорлыққа қарсы стратегиясы туралы"), Жарғыға, сыйбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл саясатына және "Каспий" ӘҚК" акционерлік қоғамының (бұдан әрі-қоғам) өзге де ішкі күжаттарына сәйкес әзірленді.

Алаяқтық пен сыйбайлас жемқорлықтың алдын алу және оған қарсы іс-қимыл жөніндегі қағидалар

1. Ереже қоғамдағы алаяқтық пен сыйбайлас жемқорлықтың алдын алу және оған қарсы іс-қимылдың негізгі тетіктерін белгілейді.

2. Ереженің мақсаты-алаяқтық пен сыйбайлас жемқорлықтың алдын алу жүйесін құру, қоғамда оларды қатаң қабылдамау және оларға қарсы тұру атмосферасын қалыптастыру.

3. Алаяқтық пен сыйбайлас жемқорлықтың алдын алу және оған қарсы іс-қимыл мақсатына қол жеткізу мынадай міндеттерді шешу арқылы іске асырылады:

1) алаяқтық пен сыйбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимылдың негізгі қағидаттарын іске асыру тетіктерін құру және енгізу;

2) алаяқтық пен сыйбайлас жемқорлық тәуекелінің пайда болуының негізгі факторларын айқындау;

3) алаяқтық және сыйбайлас жемқорлық тәуекелдеріне ұшыраған қоғам қызметінің негізгі бағыттарын анықтау;

4) қоғамның іскерлік беделін қорғау мақсатында алаяқтық және сыйбайлас жемқорлық тәуекелдерін басқару;

5) қоғам мен оның қызметкерлерінің Қазақстан Республикасының Сыйбайлас жемқорлыққа қарсы заңнамасының талаптарын сақтауын қамтамасыз ету, сондай-ақ жұмыс тобының Сыйбайлас жемқорлыққа қарсы мониторинг жүргізуі болып табылады.

4. Осы Қағидалар қоғамның барлық лауазымды тұлғалары мен қызметкерлеріне, оның ішінде өтеулі қызмет көрсету (аутсорсинг) шарты бойынша қызмет көрсететін тұлғаларға қолданылады.

5. Осы Қағидаларда мынадай терминдер, анықтамалар және қысқартулар пайдаланылады:

лауазымды адам - Қоғам Басқармасының, Директорлар кеңесінің мүшесі не қоғамда ұйымдастырушылық-өкімдік немесе әкімшілік-шаруашылық функцияларды орындайтын адам;

қызметкер - қоғам қызметкерлері, оның ішінде өтеулі қызмет көрсету шарты (аутсорсинг) бойынша қызмет көрсететін тұлғалар;

оқыс оқиға - қоғам қызметі үшін операциялық, құқықтық, бедел және (немесе) өзге де тәуекелдерге әкеп соғатын немесе әкеп соғуы мүмкін оқиға;

сыбайлас жемқорлыққа қарсы комплаенс - қоғамда сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл жүйесін ұйымдастыруға және оның жұмыс істеуіне, қоғамда сыбайлас жемқорлыққа қарсы мәдениетті қалыптастыруға, сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар жасауға ықпал ететін себептер мен жағдайларды анықтауға және жоюға жауапты Қоғамның құрылымдық бөлімшесі (бұдан әрі-қауіпсіздік қызметі-Комплаенс);

алаяқтық әрекеттер - қоғам есебінен пайда алу және материалдық немесе материалдық емес залал келтіру мақсатында Қоғам қызметкерлерінің, сондай-ақ өзге де жеке және занды тұлғалардың қасақана әрекеттері немесе әрекетсіздігі;

алаяқтық пен сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс --қауіпсіздік қызметі-Комплаенс құрылымдық бөлімшесінің өз өкілеттіктері шегіндегі алаяқтық пен сыбайлас жемқорлықтың алдын алу, оның ішінде қоғамда сыбайлас жемқорлыққа қарсы мәдениетті қалыптастыру, алаяқтық әрекеттер мен сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтарды жасауға ықпал ететін себептер мен жағдайларды анықтау және жою жөніндегі, сондай-ақ алаяқтық әрекеттер мен сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтарды анықтау, жолын кесу, ашу және тергеп-тексеру және олардың салдарларын жою;

ҚР-Қазақстан Республикасы;

алаяқтық және сыбайлас жемқорлық тәуекелі - алаяқтық іс-әрекеттер мен сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтарды жасауға ықпал ететін себептер мен жағдайлардың туындау мүмкіндігі;

Осы Қағидаларда пайдаланылатын өзге қысқартулар мен терминдер ҚР тиісті құқықтық актілерінде, іскерлік этика кодексінде, сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл саясатында және қоғамның өзге де ішкі нормативтік құжаттарында көзделген анықтамаларға ие.

Алаяқтық пен сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимылдың негізгі қағидаттары

6. Алаяқтық пен сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл келесі қағидаттар негізінде жүзеге асырылады:

- 1) зандылық;
- 2) Жалғыз акционердің, Қоғамның қызметкерлері мен контрагенттерінің құқықтары мен занды мүдделерін қорғау басымдығы болып табылады;
- 3) Қоғам қызметіндегі алаяқтық пен сыбайлас жемқорлықтың кез келген көріністеріне, түрлері мен нысандарына мұлдем төзбеушілік;

4) алаяқтық іс-әрекеттер мен сыйбайлас жемқорлық күкің бұзушылықтар жасағаны үшін жазаның бұлтартпастығы қағидаттарына негізделеді;

5) алаяқтық пен сыйбайлас жемқорлықтың алдын алу және оған қарсы іс-қимыл бойынша жүйелі және кешенді шараларды қолдану;

6) алаяқтық пен сыйбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимылға қоғамның барлық қызметкерлері мен лауазымды адамдарының қатысуы.

7. Қоғам негізгі, сондай-ақ өзге де қызмет түрлерін жүзеге асыру кезінде кез келген нысанда және көріністерде алаяқтық пен сыйбайлас жемқорлықты толық қабылдамау қағидатын ұстанады.

Кез келген алаяқтық және (немесе) сыйбайлас жемқорлық көріністері болған жағдайда, келтірілген залал сомасына қарамастан, қоғам оларға қарсы іс-қимыл бойынша белсенді шаралар қабылдайды.

8. Қоғам тұрақты негізде сыйбайлас жемқорлыққа қарсы мониторинг жүргізеді, өз қызметінде алаяқтық пен сыйбайлас жемқорлық тәуекелін анықтайды, талдайды және бағалайды.

9. Қоғам өзінің лауазымдық міндеттерін атқару кезінде әрбір қызметкерінен қоғам мұдделерін өзінің жеке мұдделерінен жоғары қояды және мұдделер қақтығысы ретінде бағаланатын немесе бағалануы мүмкін жағдайлардың туындауына жол бермейді .

10. Қоғам өз қызметкерлерін, клиенттерін, контрагенттерін, сондай-ақ өзге де мұдделі тұлғаларды ықтимал бұзушылықтар және осы Қағидалардың ережелерін сақтамау жағдайлары бойынша өздерінің күдіктері туралы хабарлауға, сондай-ақ алаяқтықтың алдын алу және оған қарсы іс-қимыл жүйесін жетілдіру және сыйбайлас жемқорлық қызметке тарту жөніндегі шараларды ұсынуға шақырады.

11. Қоғам Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңнамасында көзделген тәртіппен қолданыстағы заңнама мен осы Қағидалардың талаптарын бұзған тұлғалар туралы ақпаратты жария ету құқығын өзіне қалдырады.

Алаяқтық әрекеттердің нысандарымен мен түрлері

12. Қоғамға қатысты жасалуы мүмкін алаяқтық әрекеттер өз нысаны бойынша сыртқы және ішкі (корпоративтік) болып бөлінеді.

13. Ишкі (корпоративтік) алаяқтық әрекеттерді қоғамның лауазымды адамдары мен қызметкерлері жасауы мүмкін.

14. Сыртқы алаяқтық әрекеттерді клиенттер, Қоғамның контрагенттері немесе басқа үшінші тараптар жасай алады.

15. Алаяқтық әрекеттердің түрлеріне мыналар жатады:

1) Қаржылық есептілікті және қаржылық емес көрсеткіштерді бұрмалау-өзіне және үшінші тұлғаларға экономикалық немесе өзге де пайда алу мақсатында ақпаратты ішкі және сыртқы пайдаланушыларды жаңылыштыру үшін заңнамалық актілерде, қаржылық есептілікті қалыптастыру қағидаттары мен қағидаларында, стандарттарында белгіленген

көрсеткіштерді және қаржылық есептіліктің ақпаратын ашуда қасақана бұрмалау;

2) ақша сомаларын және тауар-материалдық құндылықтарды қоса алғанда, қоғамның мүлкін құқыққа сыйымсыз пайдалану, ысырап ету, иемденіп алу немесе ұрлаудың өзге де нысаны болып табылады;

3) лауазымдық өкілеттіктерін пайдакүнемдік мақсаттарда теріс пайдалану;

4) клиенттердің, контрагенттердің немесе өзге де үшінші тұлғалардың өздерінің құқыққа қарсы мақсаттарын негізге ала отырып, қоғамды, оның лауазымды адамдары мен жұмыскерлерін жаңылыстыру және алдау мақсатында көрінеу жалған, бұрмаланған ақпаратты, қолдан жасалған құжаттарды беруі;

5) қоғамның ақпараттық жүйелеріне құқыққа қарсы кіруге немесе құпия сипаттағы мәліметтерді иеленуге бағытталған, қоғамға мүліктік нұқсан не оның іскерлік беделіне нұқсан келтіруді өз мақсаты бар іс-әрекеттер жатады;

6) Қазақстан Республикасының заңнамасында көзделген өзге де әрекеттер (әрекетсіздік).

Алаяқтық және сыйбайлас жемқорлық тәуекелдерін басқару

16. Алаяқтық және сыйбайлас жемқорлық тәуекелін басқару мынадай кезеңдерден тұрады: - алаяқтық және сыйбайлас жемқорлық тәуекеліне сыйбайлас жемқорлыққа қарсы мониторинг; - алаяқтық және сыйбайлас жемқорлық тәуекелін анықтау (сәйкестендіру); - алаяқтық және сыйбайлас жемқорлық тәуекелін талдау және бағалау; - алаяқтық және сыйбайлас жемқорлық тәуекелін жою бойынша шаралар әзірлеу.

17. Алаяқтық пен сыйбайлас жемқорлық тәуекелінің сыйбайлас жемқорлыққа қарсы мониторингі алаяқтық іс-әрекеттер мен сыйбайлас жемқорлық көріністеріне ықпал ететін жағдайлар мен факторларды анықтауға, талдауға және бағалауға бағытталған және тиісті шаралар қабылдау көзі болып табылады. Алаяқтық пен сыйбайлас жемқорлық тәуекелінің сыйбайлас жемқорлыққа қарсы мониторингі мынадай бағыттарды қамтиды: - алаяқтық пен сыйбайлас жемқорлық тәуекелдеріне әкеп соғатын Қоғам қызметінің белгілі бір салаларын талдау, сондай-ақ Қоғамның ішкі құжаттарына сараптама жүргізу; - Қоғам қызметкерлерінің осы Қағидалардың, Кодекстің, сыйбайлас жемқорлыққа қарсы стандарттар мен шектеулердің ережелерін сақтауын бақылау; - Қоғам қызметіндегі алаяқтық және сыйбайлас жемқорлық фактілерін анықтау тұрғысынан Қоғам қызметкерлері мен контрагенттерінің, үшінші тұлғалардың өтініштерін талдау; - бұқаралық ақпарат қуралдарын талдау.

18. Алаяқтық және сыйбайлас жемқорлық тәуекелдерін анықтау (сәйкестендіру) қоғамның алаяқтық және сыйбайлас жемқорлық көріністерін тудыруы мүмкін тәуекелдердің осы түрлерінің әсеріне ұшырауын анықтау болып табылады.

19. Қоғамдағы алайқтық пен сыйбайлар жемқорлық тәуекелдерін талдауды және бағалауды қауіпсіздік қызметі-Комплаенс және жұмыс тобы (21.02.2021 ж. №10-ө бүйрүк) Қоғамның әлеуетті осал бизнес-процестерінә тән алайқтық пен сыйбайлар жемқорлық тәуекелдерін анықтау, бағалау (өзін-өзі бағалау) және мерзімді қайта бағалау жүргізеді. Тәуекелдерді анықтау және бағалау кезінде қоғам қоғамның қызметі мен жоспарлары, оның ішінде бағалау жүргізу кезінде қол жетімді инвестициялық және стратегиялық ақпарат туралы толық ақпаратты ескереді.

20. Алайқтық және сыйбайлар жемқорлық тәуекелдерін жою бойынша шаралар әзірлеу. Бұл кезеңде алайқтық пен сыйбайлар жемқорлықтың әрбір тәуекелі үшін тәуекелдің пайда болу ықтималдығы мен оның салдарын азайту үшін қажетті шаралар айқындалады.

21. Алайқтық пен сыйбайлар жемқорлық тәуекелдерінің деңгейі олардың туындау ықтималдығының дәрежесіне және Қоғамның қызметі мен іскерлік беделіне теріс есер ету дәрежесіне байланысты жоғары, орташа және төмен болып бөлінеді.

22. Жоғары және орта деңгейдегі алайқтық пен сыйбайлар жемқорлық тәуекелдерін қоғам елеулі және олардың алдын алу, жою немесе азайту жөніндегі Қоғам Басқармасының бекітуіне жататын тиісті іс-шаралар жоспарларын әзірлеуді талап етеді деп таниды.

23. Басқарма және қауіпсіздік қызметтері-Комплаенс алайқтық пен сыйбайлар жемқорлық тәуекелдерін тиімді басқару мақсатында Қоғамның құрылымдық бөлімшелері мен оларға кірмейтін қызметкерлерінің жұмысын ұйымдастыруды және үйлестіруді жүзеге асырады.

24. Алайқтық және сыйбайлар жемқорлық тәуекелдерін басқару кезеңдерін іске асыру қауіпсіздік қызметі-Комплаенске жүктеледі.

25. Алайқтық және сыйбайлар жемқорлық тәуекелдерін басқару сапасын арттыру мақсатында қауіпсіздік қызметі-Комплаенс Қоғам Басқармасы Төрағасының алдында көрсетілген тәуекелдерді бағалау бойынша неғұрлым тәжірибелі қызметкерлер қатарынан жұмыс тобын құру туралы өтініш жасауға құқылы.

26. Аталған топтың қызметі қоғамдағы алайқтық пен сыйбайлар жемқорлық тәуекелдерін болдырмау немесе азайту мақсатында нақты шараларды әзірлеу бойынша тиісті Талдамалық жазбалармен (анықтамалармен) ресімделеді.

Алайқтық пен сыйбайлар жемқорлықтың алдын алу және оған қарсы іс-қимыл жөніндегі шараларды іске асыру

27. Алайқтық пен сыйбайлар жемқорлықтың алдын алу және оған қарсы іс-қимыл жөніндегі шаралар мыналарды қамтиды:

1) қолданыстағы сыйбайлар жемқорлыққа қарсы заннаманың және Қоғамның ішкі құжаттарының талаптарын сактау бойынша, сондай-ақ алайқтық пен сыйбайлар жемқорлықтың алдын алу және оған қарсы іс-қимыл

мәселелері бойынша профилактикалық, ақпараттық-түсіндіру жұмысын жүргізу;

2) қызметкерлерді алаяқтық және сыйбайлас жемқорлық қызметке тарту тәуекелдерін уақтылы болжau және азайту;

3) алаяқтық пен сыйбайлас жемқорлықтың кез келген түрлері мен көріністерін алдын алу, анықтау және жолын кесу болып табылады;

4) алаяқтық пен сыйбайлас жемқорлықтың алдын алу және оған қарсы іс-қимыл жөніндегі ішкі құжаттарды, ұйымдастыру шаралары мен рәсімдерін әзірлеу, енгізу және қолдану;

5) қоғамның қызметкерлері мен лауазымды адамдарының осы Қағидаларда, Кодексте және қоғамның сыйбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл саясатында көзделген шектеулерді, тыйымдар мен міндеттерді сактауын бақылау;

6) алаяқтық немесе сыйбайлас жемқорлық әрекеттерге тарту үшін алғышарттар жасайтын ережелердің болмауы және қажет болған кезде оларда тиісті алдын алу шараларын көрсету тұрғысынан қабылданатын ішкі және ұйымдастырушылық-өкімдік құжаттарға сараптама жасау;

7) осы Қағидаларда және қоғамның өзге ішкі нормативтік құжаттарында көзделген тәртіппен Қоғамның контрагенттеріне тексеру жүргізу;

8) бизнес-процестердің ағымдағы мониторингі, әлеуетті осалдықтарды талдау, алаяқтық іс-әрекеттер мен сыйбайлас жемқорлық көріністерін іске асыру тәуекелдерін барынша азайтатын барабар шараларды ұйымдастыру және қабылдау бойынша ұсынымдар мен ұсыныстар дайындау;

9) алаяқтық пен сыйбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл, құқық бұзушылықтың алдын алу және ескерту бойынша өз қызметін үйлестіру мақсатында КР Құқық қорғау органдарымен өзара іс-қимылды жүзеге асыру;

10) алаяқтық және сыйбайлас жемқорлық жасау (не оларды жасау мүмкіндігі) жағдайлары туралы қызметтік тергеп-тексерулер және тексерулер жүргізу;

11) жасанды бизнес-қажеттілікті құру жағдайларының алдын алу және қоғамның жоспарлы бюджет шығыстарын арттыру;

12) алаяқтық іс-әрекеттер мен сыйбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар тәуекелдерінің алдын алудың, болдырмаудың немесе оларға қарсы іс-қимылдың өзге де шараларын қамтиды.

28. Сыйбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар мен алаяқтық фактілерін болдырмау не анықтау мақсатында қоғамның қызметкерлері, клиенттері, контрагенттері және өзге де мұдделі тұлғалар сенім телефонын, Қоғамның корпоративтік сайтында орналастырылған электрондық поштаны қоса алғанда, құпиялышты қамтамасыз ететін жалпыға қолжетімді байланыс арналарының кез келгені бойынша хабардар ете алады. Өзіне белгілі болған сыйбайлас жемқорлық көріністері немесе алаяқтық жағдайлары туралы хабарлаған әрбір қызметкерге немесе тұлғаға мұндай

хабарламалардың қупиялылығына және қандай да бір теріс салдарының болмауына кепілдік беріледі.

29. Қауіпсіздік қызметі-Комплаенс қоғамға қатысты жасалған алаяқтық іс-әрекеттер мен сыйбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар жағдайларының жолын кесу мен тергеуге жәрдем көрсету мақсатында КР Құқық қорғау органдарымен өзара іс-қимылды жүзеге асырады.

Қызметтік тергеп-тексерулер мен тексерулер жүргізу тәртібі

30. Қоғам қызметкерлері тарапынан алаяқтық әрекеттердің немесе сыйбайлас жемқорлық көріністерінің ықтимал жағдайлары туралы келіп түскен хабарламаларды, сондай-ақ олардың әрекеттеріне (әрекетсіздігіне) шағымдарды-Комплаенс қауіпсіздік қызметі осындай хабарламалар немесе Қоғам Басқармасы Төрағасының тапсырмасы келіп түскен күннен бастап 5 (бес) жұмыс күні ішінде жеке-дара тексеруге жатады.

31. Жүргізілген тексеру қорытындысы бойынша 2 (екі) жұмыс күні ішінде Басқарма Төрағасы үшін қорытындылар, ұсынымдар, ұсыныстар баяндай отырып, жазбаша түрде анықтама дайындаиды.

32. Жасалған алаяқтықтың немесе оларды жасау әрекеттерінің барлық жағдайлары, қоғамдағы сыйбайлас жемқорлық фактілері, сондай-ақ комплаенс-тәуекелдерге, операциялық, құқықтық, беделдік және қоғам қызметі үшін өзге де тәуекелдерге әкеп соғатын өзге де инциденттер Қоғамның Басқарма Төрағасының не оны неғұрлым тәжірибелі қызметкерлер арасынан алмастыратын адамның бүйріғы негізінде қалыптастырылатын жұмыс тобының тергеп-тексеруіне жатады.

33. Бұзушылықтар туралы алынған хабарламалар фактілерді түсінбеудің немесе дұрыс емес бағалаудың нәтижесі болып табылуы мүмкін екенін назарға ала отырып, қызметтік тергеп-тексеру жіберілген бұзушылықтарға дәлелдемелер алынғанға дейін адамның (адамдардың) кінәсіздік презумпциясы негізге алына отырып жүргізілуге тиіс.

34. Қызметтік тергеп-тексеруді жүргізу жөніндегі жұмыс тобын басшы басқарады, оның міндеттеріне тергеп-тексеруді жүргізу жоспарын, оның кезеңдерін айқындау, жұмыс тобының мүшелері арасында міндеттер мен міндеттерді бөлу және қызметтік тергеп-тексеруді жүргізу процесін үйімдастыру кіреді.

35. Директорлар кеңесіне есеп беретін қоғамның лауазымды адамдарына, сондай-ақ қызметкерлеріне қатысты қызметтік тергеп-тексеру жүргізілгені туралы Қоғамның директорлар Кеңесінің мүшелеріне дереу хабарланады.

36. Тергеліп жатқан оқыс оқиғаның барлық мән-жайларын жан-жақты және обьективті анықтау қағидаттарын сақтау мақсатында жұмыс тобының құрамына құрылымдық бөлімшелердің басшылары немесе қызметі немесе бизнес процестері қызметтік тергеп-тексеру нысанасы болып табылатын немесе болуы мүмкін қызметкерлер кіре алмайды. Жұмыс тобының мүшесінде жүргізлетін қызметтік тексеру барысында мүдделер қақтығысы болған жағдайда, жұмыс тобының басшысы басқарма төрағасының алдында

аталған қызметкерді топ құрамынан шығару туралы дереу өтініш жасауы тиіс.

37. Қызметтік тергеп - тексеру кезеңдері; келіп түскен ақпаратты алдын ала бағалауды; - жұмыскерлер мен өзге де адамдардан сұрау салуды; - жүргізілетін тергеп - тексеру үшін маңызы бар құжаттарды, мәліметтерді және өзге де заттарды алуды; - алынған ақпарат, нәрселер мен құжаттар негізінде барлық фактілерді зерделеуді және талдауды; - қызметтік тергеп-тексеру нәтижелерін құжаттауды; - өзге де кезеңдерді қамтиды.

38. Жұмыс тобы мен оның басшысының құжаттарды, заттарды, түсініктемелер мен мәліметтерді ұсыну жөніндегі барлық сұрау салулары мен талаптарын Қоғам қызметкерлері жұмыс тобы мен оның басшысы белгілеген мерзімде орындауға тиіс.

39. Қажет болған жағдайда жұмыс тобы жекелеген қызметкерлердің қоғамның ақпараттық жүйелеріне қол жеткізуін тоқтата тұруды, олардың жұмыс станцияларын (компьютерлерін) бұғаттауды, қоғамға тиесілі байланыс құралдарын, жұмыс станцияларын (компьютерлерін), қызметтік тергеп-тексеруге қатысы бар қағаз немесе электрондық жеткізгіштегі ақпаратты алып қоюды талап етуге құқылы. Көрсетілген іс-әрекеттер қоғамның ішкі құжаттарының талаптарын сақтай отырып, адамның қатысуымен ақпараттық технологиялар бойынша орындалады.

40. Жұмыс тобының мүшелері құжаттар немесе заттар болуы мүмкін қызметтік үй-жайларды, сейфтерді, үстелдерді, шкафттарды, жүргізілетін қызметтік тергеп-тексеруге қатысы болуы мүмкін электрондық ақпарат тасымалдағыштарды қоса алғанда, қарап-тексере алады.

41. Жүргізілген қызметтік тергеу нәтижелері бойынша жұмыс тобы Басқарма Төрағасына не оны алмастыратын адамға арналған жазбаша қорытынды жасайды. Директорлар кеңесіне есеп беретін лауазымды адамдарға немесе қызметкерлерге қатысты жүргізілген қызметтік тергеу қорытындылары бойынша жасалған қорытынды Қоғамның директорлар Кеңесінің мүшелеріне арналады.

42. Есепте тергеп-тексеру барысында жүргізілген барлық іс-шаралар, тергеп-тексеруге тартылған қызметкерлердің есімдері, залалды бағалау және ағымдағы жағдайды бағалау, жүргізілген іс-шаралар мен тергеп-тексеру кезеңдері, жұмыскерлер мен өзге де тұлғалардың алынған түсініктемелері, зерттелген құжаттар және т. б. толық және дәл көрсетілуғе тиіс.

43. Корытындыда сондай-ақ оқиға болған бизнес-үдерістегі қолданыстағы бақылау жүйесінің анықталған кемшіліктері туралы ақпарат (жүргізілген тергеу нысанасы), соның нәтижесінде алаяқтық жағдайы орын алған қолданыстағы бақылау жүйесінің бұзушылықтары туралы ақпарат, осы кемшіліктерді жою бойынша ұсынылатын шаралардың сипаттамасы, сондай-ақ жауапты тұлғалар және осындай кемшіліктерді түзету мерзімдері көрсетілуғе тиіс.

44. Тергеудің тиімділігін қамтамасыз ету мақсатында барлық қызметкерлер қоғамға тергеу жүргізу қезінде жан-жақты қөмек көрсетуге

және топ мүшелеріне сұрау салуда көрсетілген мерзімде сұрау салынған ақпаратты беруге міндетті. Тергеу тобы мүшелерінің сұрау салуы бойынша ақпарат беруден бас тарту тиісті актімен ресімделеді.

45. Инцидентке қызметтік тергеп-тексеру жүргізудің жалпы мерзімі жүргізілген тергеп-тексеру туралы қорытынды жасауды қоса алғанда, 10 (он) жұмыс күнінен аспауға тиіс. Ерекше жағдайларда, Басқарма Төрағасының не оны алмастыратын тұлғаның келісімі болған кезде тергеп-тексеруді жүргізудің жалпы мерзімі ұзартылуы мүмкін, бірақ ол 10 (он) жұмыс күнінен аспауға тиіс. Бұл үшін басқарма төрағасының атына тексеру мерзімінің ұлғаю себептерін негіздей отырып, жұмыс тобы басшысының қызметтік жазбасы ұсынылуға тиіс.

46. Жүргізілген қызметтік тергеп-тексерулердің нәтижелерін құқықтық, ұйымдастыруышлық, тәртіптік сипаттағы шаралар қабылдау туралы шешімді айқындау мақсатында Басқарма Төрағасының не оны алмастыратын адамның қатысуымен тергеп-тексеру аяқталғаннан кейін 3 (үш) жұмыс күні ішінде жұмыс тобы қарауға тиіс.

47. Құқықтық, ұйымдастыруышлық, тәртіптік сипаттағы шаралар қабылданғанға дейін Басқарма Төрағасының не оны алмастыратын адамның келісімімен жұмыс тобы жасаған қорытындымен қызметі немесе бизнес-процестері қызметтік тергеп-тексеру нысанасы болған қызметкер немесе құрылымдық бөлімшениң басшысы таныса алады. Аталған адам ауызша немесе жазбаша түрде Басқарма Төрағасының, сондай-ақ жұмыс тобы мүшелерінің назарына өз пікірін, оның ішінде жүргізілген қызметтік тергеп-тексеру қорытындыларымен және жұмыс тобының қорытындыларымен келісетінін немесе келіспейтінін жеткізуге құқылы. Адам жазбаша нысанда баяндаған пікір жүргізілген қызметтік тергеп-тексеру материалдарына қоса тіркелуге тиіс.

48. Директорлар кеңесіне есеп беретін қоғамның лауазымды адамдары мен қызметкерлеріне қатысты жүргізілген қызметтік тергеулердің нәтижелері 2 (екі) жұмыс күнінен кешіктірілмейтін мерзімде Қоғамның директорлар Кеңесінің тиісті комитеттері мүшелерінің назарына жеткізілуге тиіс және басқарушылық шешім қабылдау үшін отырыстарда қаралуға тиіс. Аталған отырыстарға комитеттер мүшелерінің келісімімен оларға қатысты қызметтік тергеу жүргізілген адамдар қатысуға және өз түсініктемелерін ұсынуға құқылы.

49. Инциденттерді жүргізілген тексерулер мен қызметтік тергеулердің материалдары құпия болып табылады және одан әрі сақтау үшін Комплаенс-қауіпсіздік қызметіне берілуге тиіс. Қызметтік тергеулер мен тексерулердің материалдары сейфте немесе металл жабылатын шкафта сақталуға тиіс.

Контрагенттерді тексеруді жүргізу тәртібі

56. Қауіпсіздік қызметі-Комплаенс мемлекеттік органдардың дереккоры (Мемлекеттік кірістер, әділет, қаржы мониторингі, атқарушылық

іс жүргізу органдары, мемлекеттік сатып алудың электрондық порталдары және өзге де дерекқорлар) және КР Ұлттық басқарушы холдингтерінің корпоративтік Интернет-ресурстары негізінде контрагенттерге мынадай тексерулер жүргізеді:

- 1) қоғам бастамашылық жасаған тауарларды, жұмыстар мен көрсетілетін қызметтерді сатып алудың жеңімпаздары болып табылатын контрагенттерді сенім арту және мұдделер қақтығысын болғызбау тұрғысынан тексеруді жүзеге асырады;
- 2) мәмілелері Қоғамның Директорлар кеңесінің қарауына жататын контрагенттерді тексеруді жүзеге асырады;
- 3) Қоғам Басқармасы Төрағасының тапсырмасы бойынша өзге контрагенттерді тексеруді жүзеге асырады.

Тауарларды, жұмыстар мен көрсетілетін қызметтерді сатып алудың жеңімпаздары болып табылатын контрагенттерді тексеру өзара іс-қимыл Регламентінде көзделген тәртіппен және мерзімдерде тауарларды, жұмыстар мен көрсетілетін қызметтерді сатып алуды ұйымдастыру және жүргізу кезінде құрылымдық бөлімшелердің құрамына кірмейтін жұмыскерлермен жүргізіледі.

57. Төменде көрсетілген бір немесе бірнеше белгілер болған жағдайда заңды немесе жеке тұлға сенімсіз деп танылады:

- 1) заңды немесе жеке тұлғаны атқарушылық іс жүргізуді реттеу жөніндегі Қазақстан Республикасының уәкілетті мемлекеттік органы жасаған атқарушылық іс жүргізу бойынша борышкерлер тізіліміне енгізу;
- 2) заңды тұлғаны немесе дара кәсіпкерді банкрот, әрекетсіз салық төлеуші, заңды мекенжайы бойынша жоқ деп, сондай-ақ тіркелуі жарамсыз деп танылған тұлға деп тану;
- 3) салықтар мен алымдар бойынша берешектің болуы;
- 4) бұқаралық ақпарат құралдарында заңды және жеке тұлғаның заңсыз іс-әрекеттеріне немесе операцияларына қатысы бар екендігі туралы теріс жарияланымдардың болуы;
- 5) заңды немесе жеке тұлғаны КР уәкілетті мемлекеттік органдары жасаған Терроризмді және/немесе экстремизмді қаржыландырумен байланысты тұлғалардың тізімдеріне енгізу;
- 6) заңды немесе жеке тұлғаны Қазақстан Республикасының уәкілетті мемлекеттік органдары жасайтын тауарларды, жұмыстарды немесе көрсетілетін қызметтерді жосықсыз берушілердің тізіліміне (тізімдеріне) енгізу;
- 7) террористік іс-әрекетті қаржыландыратын немесе қолдайтын елдерге жатқызылған шет мемлекетте заңды және жеке тұлғаны тіркеу;
- 8) өзге де мәліметтер (қажет болған жағдайда).

Сыйлықтар

58. Материалдық немесе материалдық емес нысандағы кез келген құндылық, ол үшін әдеттегі бағаны, оның ішінде ақшаны, бағалы қағаздарды және өзге де мұлікті, пайданып және мұліктік сипаттағы көрсетілетін

қызметтерді (жұмыстарды, көрсетілетін қызметтерді, ойын-сауыққа, демалысқа, көлік шығыстарына ақы төлеуді, несиelerді, жеңілдіктерді, мүлікті, оның ішінде тұрғын үйді пайдалануға беруді, қайырымдылық салымдарын, қайырмалдықты және өзгелерді) төлеу міндепті жок, өзінің лауазымдық өкілеттіктерін пайдалана отырып қоғамның лауазымды адамы не қызметкері алған немесе берген кез келген құндылық сыйлық деп танылады.

59. Қоғамның қызметкері немесе лауазымды адамының қоғамдағы жұмысына байланысты қандай да бір іс-әрекет (әрекетсіздік) жасауына байланысты отбасы мүшелеріне, жақын туыстарына немесе өзге де жақын адамдарына берілген сыйлықтар да осы Қағидалардың мақсаттары үшін қызметкерге немесе лауазымды адамға сыйлықтар болып саналады.

60. Сыйлықтармен алмасу және өкілдік шығыстарды жүзеге асыру, оның ішінде үшінші тұлғалармен қоғамның іскерлік қонақжайлышына жүзеге асыру мынадай өлшемшарттарға сай келуге тиіс:

1) Қазақстан Республикасының қолданыстағы сýбайлар жемқорлыққа қарсы заңнамасының, Кодектің және қоғамның басқа да ішкі күжаттарының нормаларына толық сәйкес келуі;

2) ақылға қонымды, пропорционалды және сәнді заттар болмауы керек;

3) қызмет көрсеткені, әрекетсіздігі, әрекетсіздігі, салғырттығы, қамқорлығы, құқықтар бергені, мәміле, келісім, лицензия, рұқсат беру туралы белгілі бір шешім қабылдағаны және т. б. үшін жасырын сыйақы немесе өзге де зансыз немесе әдепке жат мақсатта алушыға ықпал етуге әрекет жасамау;

4) сыйлықтар немесе Өкілдік шығыстар туралы акпарат ашылған жағдайда Қоғам, оның лауазымды адамдары мен қызметкерлері үшін бедел тәуекелін тудырмауға тиіс;

5) іскерлік қонақжайлыш жөніндегі іс-шараларды сыйға тартушы немесе Ұйымдастырушы алдында қандай да бір міндептемелердің туындауын білдірмеуге;

6) қолма-қол немесе қолма-қол емес ақша қаражаты, бағалы қағаздар, бағалы металдар, сән-салтанат заты болып табылмауы және ақша қаражатының өзге де түрлері немесе баламалары болып табылмауы;

7) клиенттің, контрагенттің бір лауазымды адамымен немесе өкілімен іскерлік қонақжайлышы сыйлықтары мен белгілерімен жүйелі және тұракты алмасып тұрмаяуға;

8) Қоғамның клиенттері, контрагенттері және(немесе) үшінші тұлғалар есебінен туристік, емдеу-сауықтыру және өзге де сапарларға шақыруды қабылдамауға тиіс.

61. Осы Қағидаларда белгіленген сыйлықтарды қабылдауға қойылатын шектеулер мұндай сыйлық корпоративтік кәде сый өнімі: қаламдар, блокноттар, күнделіктер және басқалар болып табылатын жағдайларға қолданылмайды.

62. Кез келген шешілмеген сыйлықтар, егер осы Тарауда көрсетілген өлшемдерге сәйкес келмесе, іскерлік қарым-қатынас этикасын сақтай отырып, қабылданбауға немесе донорға қайтарылуға тиіс.

63. Қоғамның лауазымды адамы немесе жұмыскері білмей келіп түскең, сондай-ақ ол осы Қағидалардың талаптарын бұза отырып, тиісті функцияларды орындаудың алған сыйлықтар күнтізбелік 7 (жеті) күн мерзімде Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген тәртіппен арнаулы мемлекеттік қорға өтеусіз тапсыруға жатады.

64. Өкілдік шығыстардың жүзеге асырылуына, іскерлік сыйлықты тапсыруға немесе қабылдауға немесе іскерлік қонақжайлышты жүргізуғе осы Қағидалардың, сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл саясатының, Кодекстің немесе қоғамның өзге де ішкі құжаттарының талаптарына сәйкес күмән туындаған кезде қызметкер осы мәселе бойынша өзінің тікелей басшысымен немесе қауіпсіздік қызметі-Комплаенспен кеңесуі тиіс.

Қорытынды ережелер

65. Қоғам ҚР уәкілетті мемлекеттік органдарымен, қоғамдық бірлестіктермен, клиенттермен, контрагенттермен және алаяқтық пен сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл саласындағы өзге де мұдделі тұлғалармен ынтымақтасады.

66. Қоғам қызметкерлері атқаратын лауазымына қарамастан алаяқтық іс-әрекеттер мен сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар жасағаны үшін ҚР заңнамасына сәйкес қылмыстық, әкімшілік, азаматтық-құқықтық және тәртіптік жауаптылықта болады.

67. Алаяқтық әрекеттер мен сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар жасағаны үшін қылмыстық, әкімшілік немесе тәртіптік жауапкершілік шаралары қолданылғанымен қоғам қызметкерлері қоғамға келтірілген материалдық залалды өтеу жөніндегі жауапкершіліктен босатылмайды.

68. Осы Қағидалар талаптарының сақталуына қоғамның барлық қызметкерлері мен лауазымды адамдары өз құзыреті шегінде жауапты болады.

69. Осы Қағидаларда көзделмеген өзге де мәселелер ҚР заңнамасымен реттеледі.

70. Осы Ереже Қоғам Басқармасының шешімімен бекітілген күннен бастап күшіне енеді.